

Stiftelsen Lovdata

Årsmelding 2007

Lovdata er Norges sentrale leverandør av rettslig informasjon

På Lovdatas nettsted www.lovdata.no ligger viktige og sentrale rettskilder gratis tilgjengelig. Informasjonen omfatter lover og forskrifter - som til sammen bestemmer borgernes rettigheter og plikter – samt nye avgjørelser fra Høyesterett, lagmannsrettene og Menneskerettsdomstolen i Strasbourg. Nettstedet har mellom to og tre millioner oppslag i måneden, og svært mange andre nettsteder benytter lenker til Lovdatas startside eller direkte til en lov eller forskrift. Lovdata tilbyr også systemer for advokater og jurister - med avanserte søke- og fremfinningsmuligheter spesielt tilpasset profesjonelle brukere. Disse systemene finnes både i web- og DVD-versjoner. Lovdata har en sentral rolle i forvaltningen av regelverk, blant annet ved å bidra til utgivelsen av Norsk Lovtidend og ved en kontinuerlig konsolidering av lover og forskrifter, dvs. innarbeiding av endringer i hele det norske regelverket.

Lovdatas organisering og formål

Lovdata er en privat stiftelse som har som formål å opprette og drive rettslige informasjonssystemer. Lovdatas vedtekter pålegger stiftelsen å drive etter forretningsmessige prinsipper, og den driver uten subsidier fra det offentlige. I Lovdatas styre sitter representanter for Justisdepartementet, Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo, Stortinget, Den Norske Advokatforening og Den Norske Dommerforening. Lovdata har en solid forankring i såvel sentrale, offentlige institusjoner som i det private næringsliv.

Lovdatas samarbeidspartnere

Lovdata samarbeider med Domstoladministrasjonen og domstolene om elektronisk publisering av rettsavgjørelser, også avgjørelser som ikke blir publisert på annen måte. Lovdata bidrar også til publisering av konvensjonelle trykksaker som *Norges Lover*, *Overenskomster med fremmede stater* og *Cappelens særtrykk*. Lovdata har utstrakt kontakt med de juridiske fakultetene, noe som blant annet konkret resulterer i at Lovdata finansierer vit.ass.-stillinger, utgir tidsskrifter og sørger for tilgang til Lovdata for studenter og lærere.

Systemer for profesjonelle brukere

Advokater, forvaltningen, rettsvesenet, næringslivet og undervisningssektoren er profesjonelle brukere av rettslig informasjon. Lovdata tilbyr systemer for disse gruppene, som omfatter lover, forskrifter, rettsavgjørelser, uttalelser og vedtak, forarbeider, juridisk litteratur mv. – i til sammen mer enn 100 databaser. Tilbudet inkluderer Celex – EUs rettslige informasjonssystem - samt alle direktiver og forordninger som er inkludert i EØS-avtalen i norsk oversettelse. Lovdata vedlikeholder et stort antall lenker mellom norske rettskilder og rettskildene for EØS og EU

Innhold

	side
Tilbakeblikk på 2007	4
Organisasjon og oppgaver	4
Styret	5
Regelforvaltning	5
Samarbeid med domstolene	6
Samarbeid med universitetene	6
Samarbeid med forlag	7
Tidsskrifter	7
Nettpublisering	8
<i>Lovdatas nettsted</i>	8
<i>Varsling fra Lovdata</i>	8
<i>UDs traktatregister</i>	9
<i>Web-vert for Stortinget</i>	9
Systemer for profesjonelle brukere	9
<i>Web-systemer</i>	10
<i>DVD/CD</i>	10
Markedsføring og kontakt med brukere	11
<i>Kursvirksomhet</i>	11
Kort blikk på utviklingen av Lovdatas prisede produkter ..	12
Ansatte	13
Merknader til regnskapet for 2007	13
Utsiktene for 2008	13
Regnskap	14
<i>Regnskapsprinsipper</i>	14
<i>Driftsregnskap</i>	14
<i>Balanse</i>	15
<i>Kontantstrømanalyse</i>	16
<i>Noter til regnskapet</i>	16
Revisjonsberetning	18

Tilbakeblikk på 2007

Kunngjøring av regelverk

Lovdata står for den elektroniske kunngjøringen av lover og forskrifter og utgir også papirutgaven av Norsk Lovtidend. I 2007 ble det gitt 133 lover og 1720 forskrifter mv. En stor del av Lovdatas arbeid i forbindelse med kunngjøringen består i teknisk kvalitetsikring av tekstene, jf. avsnittet nedenfor om *regelforvaltning*.

Lovdatas nettsted

Antall oppslag på gratissidene www.lovdata.no kom opp i nesten 30 millioner på årsbasis. Ca. halvparten av oppslagene gjaldt lovene.

Tjenesten *Varsling fra Lovdata*, som melder fra om endringer i lover og forskrifter og om nye høyesteretts- og lagmannsrettsavgjørelser, økte antall abonnenter med over 20%.

Informasjonssystem for profesjonelle brukere

En viktig målsetning for Lovdata er å bedre tilgjengeligheten av rettskildene samt å gjøre brukerne oppmerksomme på endringer i regelverket og nye rettsavgjørelser. Det er også viktig å gjøre samlingene av rettskilder mest mulig komplette og synliggjøre de interne lenkene og de innbyrdes forbindelsene mellom de ulike rettskildene.

Lovdata legger derfor stor vekt på både å utbygge databasene og forbedre navigasjonsmulighetene i systemet.

I løpet av året ble følgende nye baser etablert: Reklamasjonsnemnda for eiendomsmeglingstjenester, Skatteavtaler, Justisdepartementets rundskriv, Jordskifterettene, Domeneklagenemnda og Finansdepartementets rundskriv. Antall abonnenter økte med ca. 10% i løpet av 2007.

Bruken av systemet, målt i antall timer, økte med noe over 10%.

Lovdata har en aktiv dialog med abonnenter og brukere. Det legges stor vekt på tilgjengelighet og rask løsning av feil og problemer som brukerne melder om. I tillegg holdes det jevnlig kurs i bruk av systemene, og i 2007 deltok over 600 personer på Lovdatakurs.

I januar 2007 introduserte Lovdata en ny design for brukergrensesnittet. Den nye designen omfattet både gratissidene og Lovdata ONLINE. Formålet var å gi systemene en mer gjenkjennelig og tidsriktig profil. I løpet av året er den nye designen blitt godt innarbeidet og gitt Lovdata en god plattform for videreutvikling og markedsføring.

Organisasjon og oppgaver

Stiftelsen Lovdata er en allmenntilgjengelig institusjon opprettet av Justisdepartementet og Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Lovdatas formål er å opprette, vedlikeholde og drive systemer for rettslig informasjon. Driften skal være selvfinansierende.

Lovdata samarbeider med Stortinget, forvaltningen, domstoler og universiteter for å gjøre rettskildene i Norge mest mulig tilgjengelige. Lovdata ser det som sin oppgave å tilby generelle og komplette databaser over de ulike rettskildene. Lovdata leverer også tekst til forlag som tilbyr både tradisjonelle og elektroniske publikasjoner på spesielle rettsområder.

Styret

Fem sentrale institusjoner innen rettslivet i Norge har anledning til å oppnevne hvert sitt medlem til Lovdatas styre. Lederen utpekes av Justisdepartementet. Ved årets slutt var styrets sammensetning følgende:

PROFESSOR KNUT KAASEN (*styrets leder*)
oppnevnt av Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo

AVDELINGSDIREKTØR ODD STORM-PAULSEN
oppnevnt av Justisdepartementet

I januar 2008 ble avdelingsdirektør Marianne Vollan oppnevnt som nytt styremedlem av Justisdepartementet.

ADVOKAT PER RACIN FOSMARK
oppnevnt av Den Norske Advokatforening

LAGDOMMER REGINE RAMM BJERKE
oppnevnt av Den Norske Dommerforening

DIREKTØR HANS BRATTESTÅ
oppnevnt av Stortinget

Regelforvaltning

I likhet med andre høyt utviklede land har Norge et omfattende og dynamisk regelverk som på mange måter kan ses som et formalisert speilbilde av samfunnet. Regelverket utvikler seg i takt med samfunnet. I Norge har vi god oversikt over dette regelverket. Dette skyldes blant annet Lovdatas innsats med teknisk kvalitetssikring og konsolidering av regelverket.

I forbindelse med utgivelsen av *Norsk Lovtidend* blir nye lover og forskrifter sendt inn til Lovdata, hvor de blir registrert og kodet. Henvisninger, ikrafttredelser, opphevelser og forskriftshjemler blir kontrollert mot eksisterende regelverk. Det spesielle i Norge er at hele regelverket blir konsolidert, ikke bare lovene, men også de sentrale og lokale forskriftene. At et regelverk blir konsolidert, betyr at nye endringer fortløpende blir innarbeidet i den gamle loven eller forskriften, slik at man kan finne frem til den gjeldende ordlyden uten å måtte drive detektivarbeid. Konsolidering betyr også at man fjerner opphevede tekster og tekster som ikke lenger har noen betydning fordi de er innarbeidet i en annen tekst. Slike tidligere versjoner blir lagret i et historisk arkiv. Dette kontroll- og konsolideringsarbeidet bidrar til at formelle feil i regelverket blir avdekket på et tidlig tidspunkt.

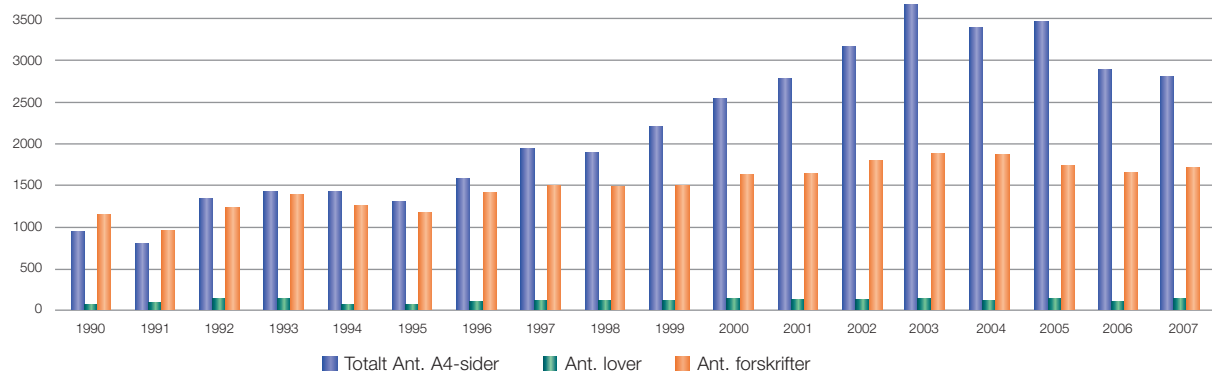
I Norge har vi ca. 760 lover og ca. 12.000 forskrifter mv. I 2007 ble det gitt 133 lover og 1.720 forskrifter. De fleste av disse var såkalte endringslover og endringsforskrifter, og medførte at det måtte foretas mange tusen endringer i de eksisterende lovene og forskriftene.

Utviklingen av regelproduksjonen i Norge de siste årene fremgår av følgende figur som angir antall lover og forskrifter som er kunngjort i *Norsk Lovtidend*:

Omfanget av Lovtidend viste et hopp på ca. 70% i 1992 og holdt seg på dette høye nivået frem til 1996. Til og med 2003 økte omfanget kraftig. I dag er antall sider i Lovtidend ca. tre ganger så stort som før 1992. Vi ser også at det ikke først og fremst er antall lover og forskrifter som har økt, men antall sider i Lovtidend. Siden 2003 har antall kunngjorte forskrifter falt noe.

Økningen i omfanget av Lovtidend har ikke medført at den til en hver tid gjeldende mengden av lover og forskrifter har økt tilsvarende. Dette skyldes at nytt regelverk stort sett erstatter gammelt regelverk. Økningen i volumet av Lovtidend kan best forklares ved at regelverket nå endres oftere enn tidligere.

Utviklingen av omfanget av Norsk Lovtidend

Samarbeid med domstolene

Gjennom avtaler med Høyesterett og lagmannsrettene bidrar Lovdata til at rettsavgjørelser blir tilgjengelige i et langt større omfang enn tidligere. Avgjørelser som oversendes Lovdata fra lagmannsrettene skal være utstyrt med et sammendrag skrevet av en av dommerne.

Avgjørelsene som mottas fra domstolene blir gjennomgått og kodet. Henvisninger til lover og andre avgjørelser blir standardisert, slik at de kan

utnyttes til kryssreferansesøk og andre hypertekst-funksjoner. Straffesaker og en del andre saker blir anonymisert.

Det sees at antall saker Lovdata mottar fra domstolene har endret seg lite de siste årene. Lovdata mottar alle avgjørelser fra Høyesterett. Fra lagmannsrettene mottas de fleste avgjørelser, men ikke alle. Fra tingrettene mottas bare et lite utvalg av avgjørelser.

Mottatte avgjørelser

Domstol	Sivile saker				Straffesaker			
	2007*	2006	2005	2004	2007*	2006	2005	2004
Høyesterett	87	90	76	86	97	81	111	133
Høyesteretts kjæremålsutvalg	925	976	806	782	1036	1007	966	1051
Agder lagmannsrett	130	158	162	145	191	238	206	171
Borgarting lagmannsrett	772	717	619	631	503	490	376	312
Eidsivating lagmannsrett	122	124	148	163	129	121	119	112
Frostating lagmannsrett	166	228	240	204	136	179	158	113
Gulating lagmannsrett	330	348	358	370	291	299	224	280
Hålogaland lagmannsrett	179	227	167	153	152	142	145	108
Oslo tingrett	264	360	126	274	228	308	121	530
Andre tingretter	115	183	98	48	122	115	72	41

* Tallene for 2007 er ikke fullstendige fordi alle avgjørelsene ennå ikke er mottatt fra domstolene.

Samarbeid med universitetene

Lovdata har et nært samarbeid med de juridiske fakultene i Oslo, Bergen og Tromsø. Dette samarbeidet tar flere former. Blant annet er det inngått fastprisavtaler om bruk av systemet innen rammen av et gitt antall samtidige innganger. Ordningen bidrar til at et stort antall studenter får Lovdata-erfaring i studietiden.

Lovdata finansierer også vit.ass.-stillinger både ved Senter for rettsinformatikk og Senter for europarett. Senter for europarett står blant annet for redaksjonen av *EuroRett*. Ved Senter for rettsinformatikk

er vit.ass.-stillingen knyttet til et forskningsprogram i rettslige informasjonssystemer og kommunikasjonsprosesser. Lovdata bidrar også med midler til Senter for menneskerettigheter - noe som gjør det mulig for senteret å utarbeide sammendrag av utvalgte saker fra Menneskerettsdomstolen i Strasbourg.

Lovdata tilbyr videre deltidsstillinger til studenter ved Det juridiske fakultet i Oslo. Studentene deltar i redaksjonsarbeidet i Lovdata og er blant annet med på å bygge opp nye databaser.

Samarbeid med forlag

Tradisjonell publisering spiller fremdeles en viktig rolle i samfunnet. Lovdata bidrar til produksjonen av en rekke viktige trykksaker for regelverk og avgjørelser.

Lovdata utgir *Norsk Lovtidend* i både nett- og papirversjon etter oppdrag fra Justisdepartementet. Lovdata produserer trykkegrunnlaget til *Overenskomster med fremmede stater* etter oppdrag fra Utenriksdepartementet.

Lovdata samarbeider med Lovsamlingsfondet om produksjonen av *Norges Lover*. For Nordisk Skipsrederforening produseres trykkesatsen til *Nordiske Domme i Sjøfartsanliggender*. For Cappelen Akademisk forlag lages trykkesatsen til mer enn 200 særtrykk i året, i tillegg til en rekke spesialiserte lovsamlinger. Teksten til lovsamlinger leveres også til blant annet Gyldendal Akademisk forlag og Cappelen Akademisk forlag. Lovdata leverer også tekst til forlag i forbindelse med elektroniske utgivelser, for eksempel til Gyldendal rettsdata og DIB kunnskapssystemer.

Tidsskrifter

Norsk Lovtidend

Den offisielle kunngjøringen av lover og forskrifter i *Norsk Lovtidend* har foregått på nettet siden 2001. Kunngjøring foretas normalt et par ganger i uken. Kunngjøringen på nettet betyr at tiden som går fra en lov/forskrift blir vedtatt til den blir kunngjort er betydelig kortet ned. Det er fremdeles mulig å abonnere på en papirversjon av *Norsk Lovtidend*, som utkommer gjennomsnittlig et par ganger i måneden.

EuroRett

Formålet med *EuroRett* er å gi et bilde av hva som skjer innenfor EU-retten på en enkel og oversiktlig måte - slik at praktiserende jurister og andre interesserte raskt kan finne frem til de relevante kildene. *EuroRett* har abonnenter over hele Skandinavia og utkommer med 20 nummer i året.

EuroRett er den største norskspråklige publikasjonen av denne typen. Redaktørene ved Senter for europarett ved Universitetet i Oslo følger kontinuerlig et stort antall juridiske databaser, tidsskrifter og andre publikasjoner. Viktige avgjørelser fra EF-domstolen

og EFTA-domstolen refereres ca. en uke etter domsavsigelsen. Norske rettsavgjørelser med tilknytning til EØS- og EU-retten refereres så snart de er avsagt. I tillegg gis det informasjon om nye forarbeider, uttalelser, vedtak mv., og det gis en oversikt over relevant litteratur og tidsskriftsartikler.

Lov&Data

Lov&Data er ledende innen Norden med hensyn til dekning av nyheter med rettsinformatisk interesse. Hovedvekten er lagt på nyheter fra de skandinaviske landene, men hele verden dekkes i utgangspunktet. *Lov&Data* bringer også referater av nye rettsavgjørelser, idet den hurtige teknologiske utviklingen gjør at mye ny juss på dette området nettopp blir skapt gjennom avgjørelser. Tidsskriftet *Lov&Data* utkommer med fire nummer i året.

Professor dr. juris Jon Bing (Universitetet i Oslo) er ansvarlig redaktør, adjunkt Henrik Udsen (Københavns universitet) og advokat Janne Glæsel (Bech-Bruun) er redaktører for Danmark og doktorand Daniel Westman (Stockholms universitet) for Sverige. Kari Gyllander (Lovdata) er medredaktør.

Nettpublisering

Lovdata har erfaring med nettpublisering siden 1995. På grunn av Lovdatas mange brukere blir det lagt stor vekt på:

- at utstyr og driftsmiljø er fysisk sikret
- at utstyret har den nødvendige kapasitet og er sikret mot driftsforstyrrelser av ulike slag
- at nye rettskilder blir gjort tilgjengelig så raskt som mulig
- at innholdet i databasene er korrekt
- at reglene for anonymisering av avgjørelser, uttalelser osv. utfra personvern hensyn blir fulgt.

Lovdatas nettsted

Lovdatas nettsted (www.lovdata.no) har ca. 2.5 millioner oppslag i måneden. Formålet med nettstedet er å gi alle tilgang til oppdaterte lover og forskrifter og til nye avgjørelser fra Høyesterett og lagmannsrettene. Tusenvis av andre nettsteder har lenker til Lovdatas sider og sikrer seg dermed at de alltid kan vise til siste versjon av en lov eller forskrift. Lovdatas nettsted er således blitt en viktig informasjonskilde for nettbrukere over hele landet.

Nettstedet inneholder blant annet:

- den elektroniske utgaven av *Norsk Lovtidend*
- alle gjeldende lover og sentrale og lokale forskrifter
- nye høyesteretts- og lagmannsrettsavgjørelser
- norske sammendrag av avgjørelser fra Menneskerettsdomstolen i Strasbourg.

Man kan navigere på sidene ved å søke eller ved oppslag i kronologiske, alfabetiske, systematiske eller næringsrettede registre.

Avgjørelsene er utstyrt med lenker til de sentrale lovparagrafene. Avgjørelsene blir liggende på Lovdatas gratissider i opptil 6 måneder.

Figuren illustrerer utviklingen av antall oppslag på Lovdatas gratissider siden starten. Vi ser at de fleste oppslagene gjelder lovene og de sentrale forskriftene.

I Lovdatas betalingssystemer er bruksmønsteret et annet, idet rettsavgjørelser topper statistikken sammen med lovene. Dette skyldes nok at profesjonelle rettskildebrukere som for eksempel advokater har andre rettskildebehov enn borgere flest.

Varsling fra Lovdata

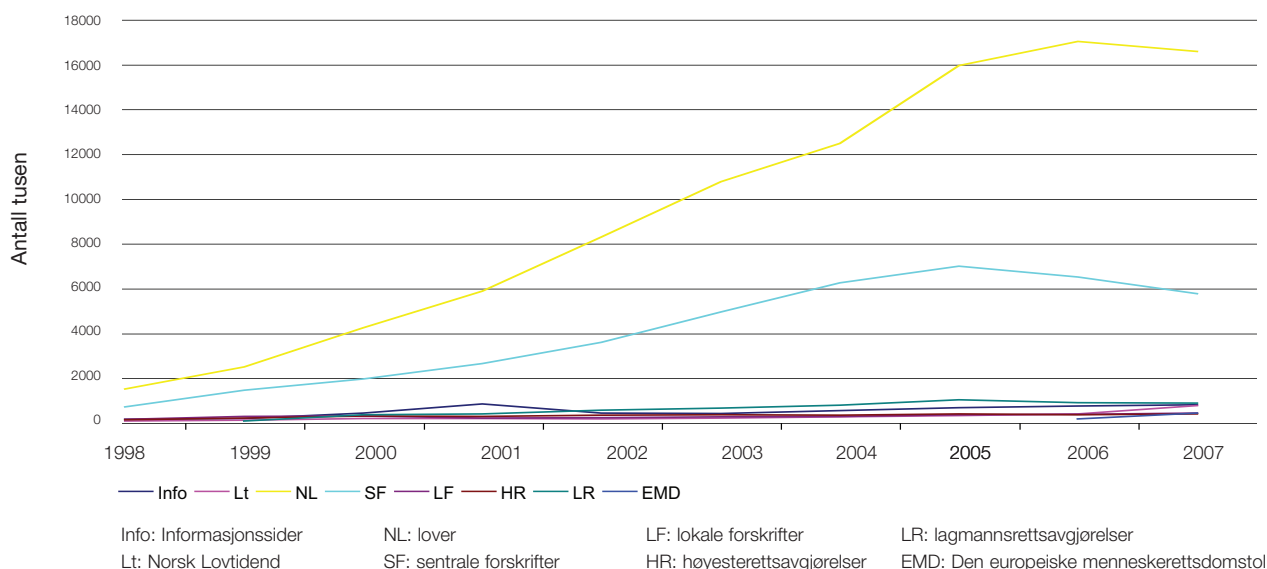
Abonnerer på tjenesten Varsling fra Lovdata (www.lovdata.no/varsle) får varsel om endringer i lover og forskrifter pr. e-post. Brukerne kan velge regelverk innenfor et bestemt rettsområde - som for eksempel HMS - eller angi egne lover/forskrifter. I tillegg sendes melding om nye høyesteretts- og lagmannsrettsavgjørelser knyttet til lovene/forskriftene det abonneres på. I løpet av 2007 steg antall abonnenter med over 20%.

I tillegg opererer Lovdata en RSS (Really Simple Syndication) feed som automatisk oppdateres når det blir lagt ut nye

- nyheter
- lover eller forskrifter
- høyesteretts- eller lagmannsrettsavgjørelser.

En bruker som har installert en RSS feed på sin PC vil da bli varslet hver gang disse sidene blir oppdatert med nye dokumenter.

Oppslag på Lovdatas nettsted

UDs traktatregister

UDs *Traktatregister* (www.lovdata.no/traktater) driftes av Lovdata. Basen, som er utviklet i et samarbeid mellom Utenriksdepartementet og Lovdata, omfatter alle gjeldende traktater hvor Norge er part. Basen inneholder registeropplysninger om traktatene i tillegg til fulltekst av traktater som er publisert i *Overenskomster med fremmede stater* fra og med 1992. Tekstene finnes både på norsk og originalspråket, som oftest engelsk.

Web-vert for Stortinget

Lovdata har vært web-vert for *Stortingets nettsider* (www.stortinget.no) siden opprettelsen i 1996. Lovdata har først og fremst ansvaret for oppdateringen av de sidene som inneholder publikasjonene fra Stortinget.

Lovdata ajourfører og driver følgende baser:

- Debatter og vedtak (Storingsforhandlinger)
- Komiteinnstillinger til Storting og Odelsting
- Budsjettinnstillinger
- Beslutninger i Odelsting og Lagting
- Representantforslag (Dokument 8).

Systemer for profesjonelle brukere

Lovdata tilbyr systemer beregnet på profesjonelle brukere som for eksempel advokater, forvaltningen, rettsvesenet, næringslivet og undervisningssektoren.

Systemene inneholder ulike typer rettskilder som lover, forskrifter, forarbeider, rettsavgjørelser, juridiske artikler og nemndsavgjørelser. Målsetningen er å gi brukerne et effektivt verktøy i det juridiske arbeidet. Det er derfor lagt til rette for avanserte søke- og fremfinningsmuligheter – med blant annet utstrakt bruk av krysskoblinger. Med utgangspunkt i en lovparagraf kan man for eksempel hoppe direkte til rettsavgjørelser som henviser til paragrafen, til merknadene i odelstingsproposisjonen og til forskrifter som er hjemlet i paragrafen.

Systemene ajourføres og utbygges kontinuerlig. De inneholder totalt mer enn 100 databaser

I løpet av året ble følgende nye baser etablert:

- **Finansdepartementets rundskriv.** Databasen (RFD) inneholder ca. 125 rundskriv fra og med 1992. Det er lenker til rundskrivene fra lovene/lovparagrafene som blir omtalt i rundskrivene. Alternativt kan rundskrivene på vanlig måte søkes frem eller hentes opp via et kronologisk register.
- **Justisdepartementets rundskriv.** Databasen (RJD) inneholder ca. 150 rundskriv fra og med 1990. Det er lenker til rundskrivene fra lovene/lovparagrafene som blir omtalt i rundskrivene.

Alternativt kan rundskrivene på vanlig måte søkes frem eller hentes opp via et kronologisk register.

- **Domeneklagenemnda.** Domeneklagenemnda (DOK) er et selvstendig organ som først og fremst behandler tvistesaker om rettigheter til domenenavn. Nemnda kan også behandle klager på avgjørelser som registreringsenheten for .no-domenet (Norid) har tatt med hjemmel i regelverket.
- **Jordskifterettene.** Databasen (JSR) inneholder utvalgte avgjørelser avsagt av jordskifterettene fra 1996. Basen må ses i sammenheng med basen over avgjørelser fra jordskifteoverrettene (JSO).
- **Skatteavtaler.** Databasen (SKA) inneholder skatteavtaler fra Overenskomster mellom Norge og fremmede stater fra og med hefte nr. 5 for 1992.
- **Reklamasjonsnemnda for eiendomsmeglingstjenester.** Basen (KEM) inneholder uttalelser vedrørende tvister som gjelder forbrukeres forhold til eiendomsmeglingsforetak som er tilsluttet nemnda. Alle tvister som springer ut av kontraktsforholdet mellom eiendomsmegleren/advokaten og forbrukeren kan innklages.

I tillegg ble Lovdatas øvrige baser ajourført. Basen JUS med juridiske artikler omfatter artikler fra over 250 forfattere. Basen vokste til ca. 3000 artikler i løpet av året.

Web-systemer

Lovdatas viktigste publiseringsmedium er Internett. I slutten av 2006 ble systemene *Lovdata* og *Lovdata Pluss* slått sammen til Lovdata Online. Dette systemet inneholder følgende rettskilder:

- Norske rettskilder: Lover, forskrifter, forarbeider, rettsavgjørelser, uttalelser og vedtak, juridiske artikler i fulltekst samt bibliografiske opplysninger om litteratur.
- EØS-avtalen med ca. 4000 oversatte direktiver og forordninger, dokumenter fra EFTAs overvåkningsorgan, EØS-komiteens beslutninger samt avgjørelser fra EFTA-domstolen.
- CELEX: den engelske versjonen av EU-kommisjonens rettslige informasjonssystem.

Ved en systematisk utbygging av lenker mellom EØS/EU-kildene og norske lover og forskrifter, tilstreber Lovdata å øke tilgjengeligheten av dette kompliserte regelverket og synliggjøre sammenhengen med norske regler.

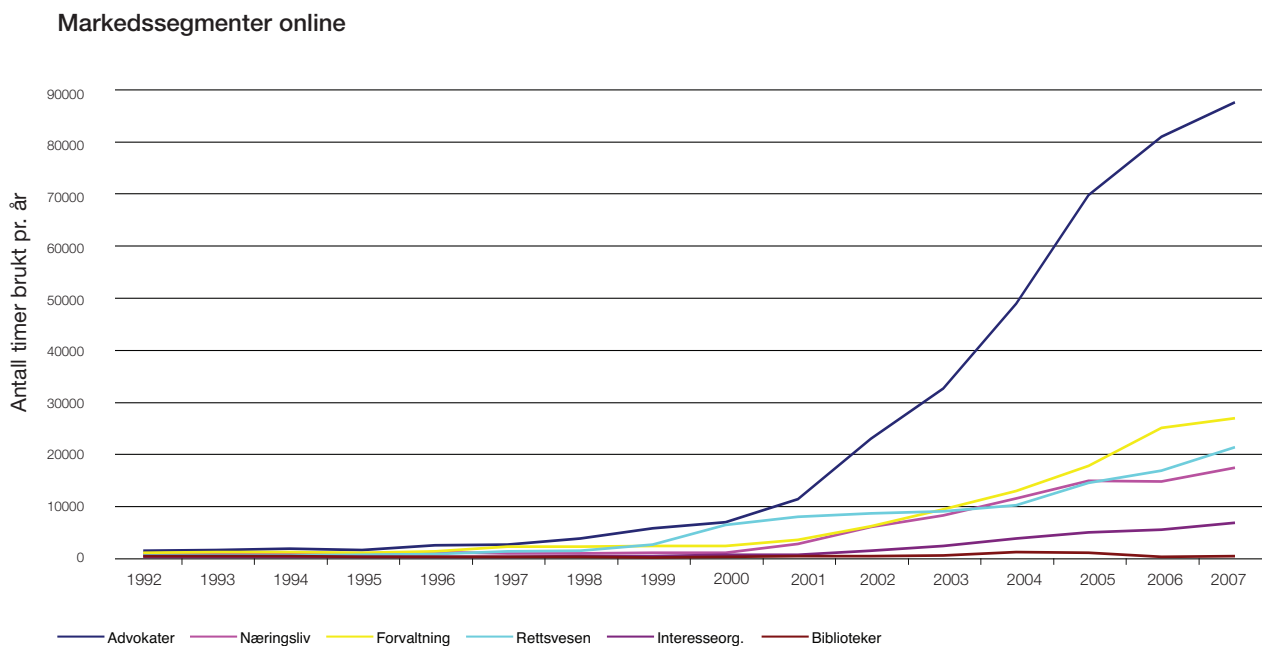
Advokatenes bruk av systemene har økt kraftig siden år 2000. De andre markedssegmentene kan ikke vise til et tilsvarende "hopp" i bruken.

DVD/CD

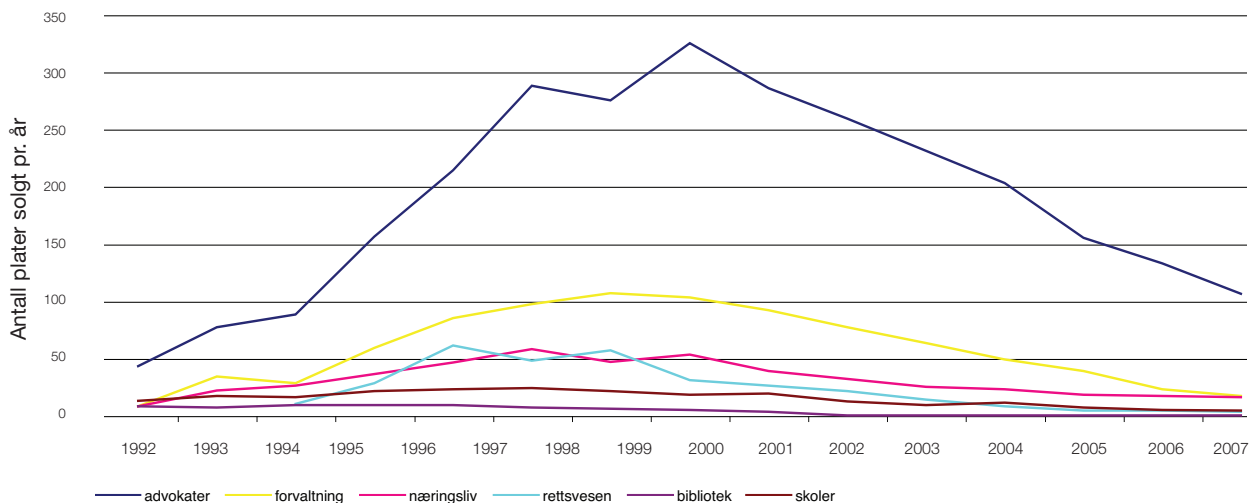
Lovdata DVD/CD med norske rettskilder inneholder det meste av informasjonen i Lovdata Online

Lovdatas første CD utkom mot slutten av 1990. I 2000 var systemet blitt så stort at det måtte utgis på flere CD-plater. Fra og med 2003 ble systemet igjen samlet på en DVD-plate.

Antall solgte plater nådde en topp i 2000 og har siden falt som et resultat av at mange av brukerne har gått over til det web-baserte online-systemet.

Markedssegmenter DVD/CD

Markedsføring og kontakt med brukere

Lovdatas markedsføring er i stor grad basert på direkte kontakt med eksisterende og potensielle kunder. Den viktigste markedsføringsstrategien er å være serviceorientert og gi brukerne informasjon og råd som løser problemer på en hurtig og effektiv måte.

Lovdatas nettsted er populært, og en viktig målsetning er å videreutvikle disse sidene på en hensiktsmessig måte. Kommunikasjon med brukerne via e-post, telefon og ordinær post er en viktig beskjeftigelse i markedsføringsarbeidet. Gratis telefonisk brukerstøtte er også høyt prioritert.

Nyhetsbrevet *Nytt fra Lovdata* ble sendt til alle Lovdatas abonnenter to ganger i 2007. Det ble annonsert i *Advokatbladet* og *Revisjon og Regnskap*.

Kursvirksomhet

Lovdata holder jevnlig kurs i bruk av online-systemene. Kursene går vanligvis over en dag og inneholder både teori og praktiske øvelser. De fleste kursene holdes i Lovdatas lokaler i Oslo, men det holdes også kurs mange andre steder. I 2007

ble det holdt kurs i Fredrikstad, Kongsvinger, Bærum, Hamar, Lillehammer, Hønefoss, Kongsberg, Tønsberg, Skien, Gautefall, Kragerø, Arendal, Kristiansand, Stavanger, Sandnes, Haugesund, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Lovdata holder også kurs tilpasset bedrifters eller organisasjoners behov. Bedriftsinterne kurs utgjør godt over halvparten av det totale kurstallet. Årlig holdes det egne kurs for advokatsekretærer som går på Treider AS og studenter på linjen for jus og ledelse ved Høgskolen i Buskerud. To ganger i året inviteres veilederne på juriteket ved Det juridiske fakultet i Oslo til Lovdata for en oppdatering i bruk av søkesystemene. Disse veilederne holder i sin tur Lovdata-kurs for jusstudentene. Det har i 2007 også blitt holdt kurs for jusstudenter ved Folkeuniversitetet i Trondheim.

Et Lovdata-kurs gir de nødvendige kunnskaper for å bruke systemet på en effektiv måte, og kurset godkjennes som del av den obligatoriske etterutdanningen for advokater.

Kort blick på utviklingen av Lovdatas prisede produkter

Lovdatas formål er: "å opprette, vedlikeholde og drive systemer for rettslig informasjon. Driften skal være selvfinansierende".

Kravet om selvfinansiering er realisert gjennom å utnytte tilgjengelige publiseringsteknologier til å utvikle produkter for salg. I tillegg til tilbudet på gratissidene har Lovdata valgt som strategi å tilby produkter til det vi kan kalle "profesjonelle rettskildebrukere".

Figuren nedenfor viser inntektsutviklingen siden 1983 for Lovdatas produkter.

Vi ser at det er tre produktgrupper som i praksis har preget Lovdatas inntektsutvikling: (a) online, (b) publikasjoner og (c) CD/DVD. Online og publikasjonssalget startet allerede i 1983, CD-salget i 1991.

Publikasjonsinntektene har vokst jevnt i alle år. Disse inntektene har dels vært knyttet til produksjonen av Norsk Lovtidend, dels til salg av tekst til forlag og utgivelse av egne publikasjoner.

Utviklingen av online-inntektene kan inndeles i tre faser:

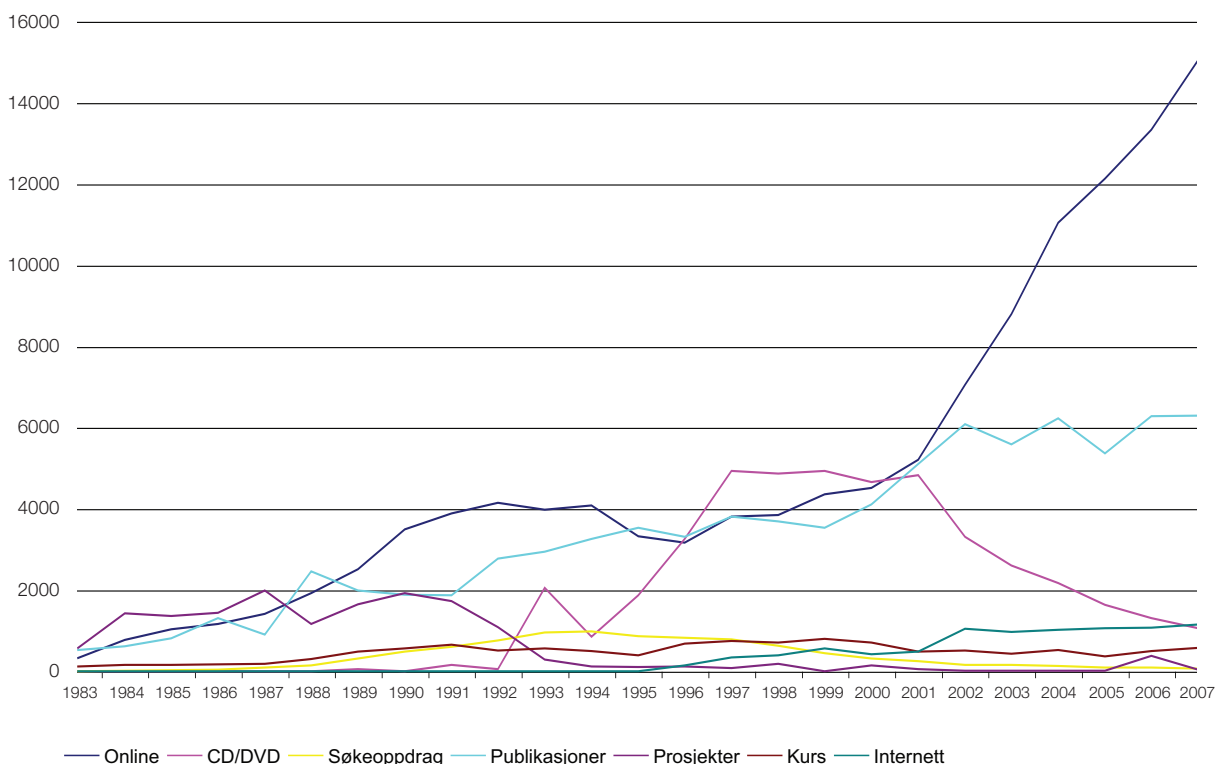
- 1983 til 1997
basert på SIR (linjebasert brukergrensesnitt)
- 1997 til 2001
basert på WINSIR (Windows-grensesnitt)
- fra 2001
basert på WEBSIR (web-grensesnitt)

Online-inntektene steg jevnt frem til 1992 - da konkurransen fra CD-en (med dens grafiske grensesnitt) begynte å gjøre seg gjeldende. Deretter falt de frem til 1997, da det nye online-grensesnittet WINSIR begynte å bli populært. Online-inntektene tok virkelig av i 2002 etter at det web-baserte systemet var blitt introdusert året før.

CD-inntektene steg kraftig frem til 1998, hvorefter de flatet ut frem til 2001. Siden har de falt, idet mange av abonnentene har gått over til online-systemet.

I årene 1996 og 2001 var inntektene fra online, CD og publikasjoner jevnstore. Siden er Lovdatas inntekter blitt mer og mer preget av online-systemet. I 2004 ser vi at online-inntektene er over dobbelt så store som publikasjonsinntektene, og publikasjonsinntektene er over tre ganger så store som CD-inntektene.

Inntektsfordeling

Ansatte

Administrasjon	Trygve Harvold (direktør) Tone Johannesen Elisabeth Vaakanainen	Redaksjon	Knut Davidsen (redaktør) Tone Merete Myhrvold Ragnhild Botten Weel Kari Gyllander Beate Kronen Dag Trygslund Hoelseth Mari Elton Randi Bjørhei Gudrun Wikheim Amble Kaja Kelder Sonja Bergstrøm
Markedsføring	Aud Manger (markedsjef) Lene Skoli Strand		
Drift og utvikling	Henning Ve (systemsjef) Anne Lise Stray Kristian Torp Ronny André Hansen		

Merknader til regnskapet for 2007

Lovdata har sitt forretningskontor i Oslo. Stiftelsen er en allmenntilgjengelig institusjon og har som formål å opprette, vedlikeholde og drive systemer for rettslig informasjon. Stiftelsen kan påta seg oppdrag fra såvel det offentlige som fra private i forbindelse med dette. Stiftelsen kan også bidra til forskning og utvikling innenfor stiftelsens formål.

I årsregnskapet er "fortsatt drift-forutsetningen" lagt til grunn, da det etter styrets oppfatning ikke er forhold som skulle tilsi noe annet.

Arbeidsmiljøet i Lovdata er godt og preget av stor stabilitet. Det har ikke vært iverksatt spesielle arbeidsmiljøtiltak i løpet av året. Sykefraværet i 2007 var totalt 115 dager eller ca. 2.5%. Det har ikke vært skader eller ulykker på personer eller materiell i 2007.

Stiftelsens drift har ingen påvirkning på det ytre miljø.

Stiftelsen består av 14 kvinnelige og 6 mannlige fast ansatte. Både styret og ledelsen er bevisst på de samfunnsmessige forventningene om å fremme likestilling i stiftelsen.

Stiftelsen driver kontinuerlig utvikling av egne produkter og støtter forskning ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo.

Lovdata har et sikringsfond på kr 15.000.000. Midlene skal bidra til å sikre videre drift i tilfelle endrede forutsetninger av teknologisk, konkurransemessig eller annen art i fremtiden.

Årets resultat er tilført annen egenkapital.

Utsiktene for 2008

Markedet for Lovdatas produkter forventes å ha en positiv utvikling også i 2008. Lovdatas mål er å fortsette utviklingen av både nye databaser og

integrasjonen av eksisterende baser for dermed å øke nytten av systemene for Lovdatas brukere.

Oslo, 19. mai 2008

Styret for stiftelsen Lovdata

Knut Kaasen

Hans Brattestå

Regine Ramm Bjerke

Per Racin Fosmark

Marianne Vollan

Trygve Harvold
direktør

Regnskap

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømanalyse og noteopplysninger. Det er avlagt i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge for små foretak gjeldende pr. 31. desember 2007. Årsregnskapet er basert på følgende grunnleggende prinsipper:

Inntektsføring- og kostnadstidspunkt - sammenstilling:

Inntekt resultatføres som hovedregel når den er opptjent. Inntektsføring skjer følgelig normalt på leveringstidspunktet ved salg av varer og tjenester. Driftsinntektene er fratrukket merverdiavgift og rabatter. Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan henføres til. Utgifter som ikke kan henføres direkte til inntekter, kostnadsføres når de påløper.

Varige driftsmidler: Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger. Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris.

Fordringer: Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventede tap.

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnad: Selskapet har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til avtalte fremtidige pensjonsytelser, kalt ytelsesplaner.

Skatteplikt: Mot slutten av 2007 tok stiftelsen opp spørsmålet om skatteplikt med Skatteetaten. Utfallet av saken ble at stiftelsen fra 1. januar 2007 er skattepliktig for virksomheten. Som skattemessig inngangsverdi er benyttet regnskapsmessige bokførte verdier 1. januar 2007

Driftsregnskap

DRIFTSINNEKTER OG –KOSTNADER	Note	2007	2006	2005
Driftsinntekter:				
Online-systemer		15.040.990	13.333.023	12.134.395
DVD-system		1.060.845	1.309.510	1.639.977
Internett		1.153.319	1.075.516	1.054.642
Søkeoppdrag		59.757	88.630	90.959
Sats/tekst til publikasjoner		6.298.655	6.274.174	5.369.429
Kurs		572.290	502.850	362.020
Diverse inntekter		48.672	381.660	16.088
Sum driftsinntekter		24.234.528	22.965.363	20.667.510
Driftskostnader:				
Personalkostnader	1	13.407.517	12.693.236	11.796.683
Datakostnader		833.472	955.833	810.538
Andre driftskostnader	2	5.743.550	5.601.249	5.205.179
Adm. og salgskostnader	3	842.004	646.024	650.500
Ordinære avskrivninger	4	1.273.853	957.419	678.002
Tap på fordringer		40.303	15.477	47.262
Sum driftskostnader		22.140.699	20.869.238	19.188.164
Driftsresultat		2.093.829	2.096.125	1.479.346
FINANSINNEKTER OG –KOSTNADER				
Finansinntekter		768.983	404.351	404.854
Finansutgifter		36.047	33.724	-28.307
Finansresultat		732.936	370.627	376.547
Ordinært resultat før skatt		2.826.765	2.466.752	1.855.893
Tilskudd til Universitetet i Oslo		1.342.000	1.313.000	785.000
Skattekostnad på ordinært resultat	7	640.126	0	0
ÅRSRESULTAT		844.639	1.153.752	1.070.893

Balanse

EIENDELER	Note	2007	2006	2005
Anleggsmidler	4			
Utsatt skattefordel	7	176.999	0	0
Fast eiendom		3.621.822	3.621.822	3.621.822
Maskiner		894.301	1.371.784	471.024
Innventar/kunst		982.247	1.419.136	858.950
Sum anleggsmidler		5.675.369	6.412.742	4.951.796
Omløpsmidler				
Kortsiktige fordringer	5	394.823	278.450	163.324
Forskuddsbetalte kostnader		550.233	457.520	344.544
Obligasjoner		8.639.162	8.371.360	5.324.008
Bank		10.302.384	8.658.877	12.404.967
Bundne midler		2.344.073	2.250.195	1.051.017
Sum omløpsmidler		22.230.675	20.016.402	19.347.860
Sum eiendeler		27.729.045	26.429.144	24.239.656
GJELD OG EGENKAPITAL				
Egenkapital	6			
Sikringsfond		15.000.000	15.000.000	15.000.000
Annen egenkapital 1.01		7.743.552	6.589.800	5.518.905
Årsresultat tilført annen egenkapital		844.638	1.153.752	1.070.895
Egenkapital 31.12		23.588.190	22.743.552	21.589.800
Kortsiktig gjeld				
Betalbar skatt	7	817.125	0	0
Leverandører		331.340	1.192.042	454.788
Skattetrekk		601.655	582.890	511.145
Arbeidsgiveravgift		424.270	487.451	366.198
Påløpne kostnader		2.126.747	1.643.013	1.599.274
Fylkesskattesjefen		16.717	-219.804	-281.549
Sum gjeld		4.317.854	3.685.592	2.649.856
Sum gjeld og egenkapital		27.906.044	26.429.144	24.239.656

Oslo, 19. mai 2008

Styret for stiftelsen Lovdata

Knut Kaasen

Hans Brattestå

Regine Ramm Bjerke

Per Racin Fosmark

Marianne Vollan

Trygve Harvold
direktør

Kontantstrømanalyse

Operasjonelle aktiviteter:	2007	2006	2005
Resultat	1.484.764	1.153.752	1.070.895
Ordinære avskrivninger	1.273.853	957.419	678.002
Endring i kundefordringer	-116.373	-115.127	-7.484
Endring i leverandørgjeld	-860.701	737.254	-258.816
Endring i tidsavgrensningsposter	642.124	185.507	-629.914
Netto kontantstrøm	2.423.668	2.918.805	852.683
Investeringsaktiviteter:			
Utbetalinger ved kjøp av fast eiendom	0	0	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-418.481	-2.418.364	-1.305.497
Utbetalinger ved kjøp av obligasjoner	-267.802	-3.047.352	-127.055
Netto kontantstrøm	-686.283	-5.465.716	-1.432.552
Netto endring i kontanter o.l.	1.737.385	-2.546.910	-579.867
Kontanter o.l. ved årets begynnelse	10.909.075	13.455.985	14.035.852
Beholdning av kontanter o.l. ved årets slutt	12.646.460	10.909.075	13.455.985

Noter til regnskapet

Note 1: Antall ansatte og ytelser til ledende personer mv.

Stiftelsen har hatt gjennomsnittlig 21 ansatte i 2007. Personalkostnadene fordelte seg som følger:

• lønninger	10.335.812
• arbeidsgiveravgift	1.602.213
• pensjonskostnader	1.010.239
• andre ytelser	459.253

Lønn og annen godtgjørelse til daglig leder er kr 972.753. Pensjonspremie for daglig leder er kr 275.690. Stiftelsen har ingen særskilte forpliktelser overfor daglig leder eller leder av styret i forbindelse med opphør eller endring av ansettelse eller verv. Stiftelsen har ingen særskilte avtaler om bonuser, overskuddsdeling eller opsjoner til fordel for daglig leder eller leder av styret.

Pensjonspremiefond

Stiftelsen har et pensjonspremiefond. Saldo på premiefond pr. 31.12.2007 fremkommer som følger:

Saldo pr. 1.1.2007	1.276.193
Omkostninger premiefond	-4.207
Resultat for 2007	95.403
Overskudd av premiefondmidler	33.656
Tilbaktført merpremie	534.843
A konto renter	52.022
Saldo pr. 31.12.2007	1.986.679

Pensjonspremie i 2007 var kr 1.102.953. Lovdata fører ikke fremtidige, neddiskonterte pensjonspremier som passiva og heller ikke fremtidige, neddiskonterte pensjonsutbetalinger som aktiva.

Note 2: Andre driftskostnader

Stiftelsen flyttet inn i nye lokaler i 2005 og har leiekontrakt frem til 2015. Leien for lokaler i 2007 var på kr 2.502.516.

Note 3: Adm. og salgskostnader

Samlet godtgjørelse til styret i 2007 var kr 175.567. Samlet godtgjørelse til revisor i 2007 var kr 45.228.

Note 4: Ordinære avskrivninger

	Maskiner	Inventar	Kunst	Maskinrom	Sum
Anskaffelseskost 01.01	13.972.246	2.593.153	209.100	807.734	17.582.233
Tilgang i år	318.223	0	0	100.259	418.482
Avgang i år	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	14.290.469	2.593.153	209.100	907.993	18.000.715
Akkumulert avskrivning 1.1	12.716.485	1.442.118	0	691.711	14.850.314
Avskrevet i år	835.938	377.889	0	60.026	1.273.853
Avskrevet på solgte driftsmidler	0	0	0	0	0
Akkumulert avskrivning 31.12	13.552.423	1.820.007	0	751.737	16.124.167
Bokført verdi 31.12	738.046	773.146	209.100	156.256	1.876.548
Avskrivningssats	50%	25%	0%	25%	

Note 5: Kortsiktige fordringer

Utestående fordringer er nedskrevet med kr 60.000 for å dekke mulige tap. Avsetning til antatte tap på fordringer er uforandret fra 2006.

Note 6: Egenkapital

Stiftelsen har et sikringsfond på kr 15.000.000. Midlene skal bidra til å sikre videre drift i tilfelle endrede forutsetninger av teknologisk, konkurransemessig eller annen art i fremtiden.

Note 7: Skatt

Mot slutten av 2007 tok stiftelsen opp spørsmålet om skatteplikt med Skatteetaten. Utfallet av saken ble at stiftelsen fra 1. januar 2007 er skattepliktig for virksomheten. Som skattemessig inngangsverdier er benyttet regnskapsmessige bokførte verdier 1. januar 2007

	2007
Betalbar skatt fremkommer slik:	
Resultat før skattekostnad	1.484.764
Ikke fradragsberettiget kostnad	1.430.000
Ikke skattepliktig inntekt	-652.428
Endring midlertidig forskjell	632.141
	2.894.477
Skatt 28%	810.454
Formueskatt	6.671
Sum betalbar skatt	817.125
Årets skattekostnad:	
Betalbar skatt	817.125
Endring utsatt skatt	-176.999
Skattekostnad	640.126
Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skattefordel:	
Driftsmidler	-572.141
Fordringer	-60.000
Grunnlag utsatt skatt	-632.141
Utsatt skattefordel i balansen	176.999

KPMG AS
P.O. Box 7000 Majorstuen
Sørkedalsveien 6
N-0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627MVA

Til årsmøtet i Stiftelsen Lovdata

REVISJONSBERETNING FOR 2007

Ledelsens ansvar og revisors oppgave

Vi har revidert årsregnskapet for stiftelsen Lovdata for regnskapsåret 2007, som viser et overskudd på kr 844 639. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømpstilling og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Grunnlag for vår uttalelse

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

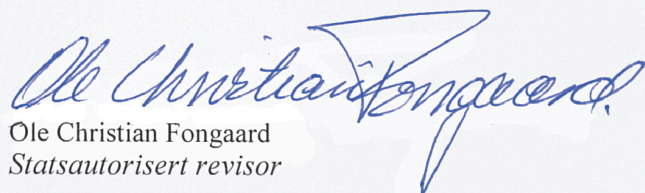
Uttalelse

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvise bilde av stiftelsens finansielle stilling 31. desember 2007 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Vi har ikke fått kjennskap til noe forhold som tilsier at stiftelsens forvaltning og utdelinger ikke er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 19. mai 2008
KPMG AS

Ole Christian Fongaard
Statsautorisert revisor

Offices in:

Oslo	Haugesund	
Bode	Kristiansand	Sandnessjøen
Alta	Larvik	Stavanger
Arendal	Lillehammer	Stord
Bergen	Mo i Rana	Tromsø
Elverum	Molde	Trondheim
Finnsnes	Røros	Tønsberg
Hamar	Sandefjord	Alesund

KPMG AS is the Norwegian member firm of KPMG International,
a Swiss cooperative.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Postboks 2016 Vika, 0125 Oslo. Tlf: 23 11 83 00 Faks: 23 11 83 01, www.lovdata.no